

HAYVANSAL YAN ÜRÜN KULLANAN BİYOGAZ VE KOMPOST TESİSLERİNİN ÇALIŞMA USUL İLE ESASLARINA İLİŞKİN TALİMAT

Bu Talimat, hayvansal yan ürünlerin biyogaz ve kompost üretiminde kullanılması, biyogaz ve komposta dönüşüm parametreleri, biyogaz ve kompost tesislerinde bulunması gereken asgari şartlar, tesislerin onayı ile denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemek için düzenlenmiştir.

Talimat 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği’nin 19 uncu maddesine dayanılarak, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 142/2011/EU no’lu Komisyon Tüzüğüne paralel olarak hazırlanmıştır.

1. Tanımlar

5996 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinde ve İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde yer alan tanımlar bu Talimat içinde geçerlidir.

Bu Talimatta geçen;

Biyogaz tesisi: Anaerobik koşullar altında biyolojik olarak çözünmeye tabi tutulan materyallerin, en azından bir bölümünü hayvansal yan ürün ve türev ürünlerin oluşturduğu tesisi,

Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

İl Müdürlüğü: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü,

İşleme metodu: Ek-1’de belirtilen işleme metotlarından herhangi birini,

İşleme tesisi: Hayvansal yan ürünlerin, Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen işleme metotlarına göre işlendiği işletme veya tesisleri,

Kompost: Çeşitli organik maddelerin organizmalar tarafından ayrıştırılmış ve mineralize olmuş ürünlerini,

Kompost tesisi: Aerobik şartlar altında biyolojik olarak çözünmeye tabi tutulan materyallerden en azından bir bölümünü hayvansal yan ürün ve türev ürünlerin oluşturduğu tesisi,

Posa: Hayvansal yan ürünlerin biyogaz tesislerinde dönüştürülmesi sonucu olarak ortaya çıkan kalıntılarını,

Yönetmelik: İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğini, ifade eder.

2. Biyogaz ve Kompost Tesislerinde Kullanılacak Ham Maddeler

Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen materyaller biyogaz ve kompost üretiminde kullanılır.

3. Materyallerin Toplanması ve Taşınmasında Kullanılacak Konteyner ve Araçlar

1) Biyogaz ve kompost tesislerinde kullanılacak olan materyaller kapalı yeni paketler (ambalaj), kapalı sızdırmayan konteyner ya da araçlarda toplanmalı ve taşınmalıdır.

2) Biyogaz ve kompost tesislerinde kullanılacak materyaller ile temas eden araçlar, yeniden kullanılabilir konteynerler ve tüm ekipmanlar temiz tutulmalı ve çapraz bulaşmayı önlemek için sadece belli materyallerin taşınması için tahsis edilmelidir.

3) Konteyner ve araçlar, belli materyallerin taşınmasına tahsis edilemiyorsa çapraz bulaşmayı önleyecek şekilde aşağıdaki koşulları sağlamalıdır.

a) Kullanımdan önce kuru ve temiz olmalıdır.

b) Her kullanımdan sonra, temizlenmeli, yıkanmalı, dezenfekte edilmelidir.

4) Yeniden kullanılabilir konteynerler, İl Müdürlüğü tarafından onaylandığı takdirde aşağıdaki koşullarda kullanılabilir.

a) Çapraz bulaşmayı önlemek için kullanımlar arasında, temizlenme ve dezenfekte edilmesi halinde, farklı hayvansal yan ürün ve türev ürünlerin taşınmasında,

b) Çapraz bulaşmayı önleyecek koşullar altında, beşeri tüketim amaçlı ürünlerin taşınmasında kullanılmasından sonra sadece kategori 3 materyalinin taşınmasında kullanılabilir.

5) Hayvansal yan ürünlerin taşınması sırasında, sevkiyata Talimatın Veteriner Sağlık Sertifikası ve Ticari Belgeler (Nakil Beyannamesi) İle Ürünlerin Naklinde Tutulacak Kayıtlar bölümündeki hükümlere göre gerekli belgeler eşlik eder.

6) Ürünleri sevk eden, taşıyan ya da teslim alan işletmeciler sevkiyat ile ilgili sevk raporu ya da sağlık sertifikalarını İl Müdürlüğüne sunulmak üzere muhafaza etmelidir.

7) Hayvansal yan ürün ve türev ürün sevkiyatı süresince bu Talimatın Hayvansal Yan Ürünlerin Tanımlanması bölümünde verilen şartları taşıması gerekmektedir.

4. Hayvansal Yan Ürünlerin Tanımlanması

1) Hayvansal yan ürün ve türev ürünler taşıma süresince paket, konteyner ya da araçların yüzeyinin tamamı veya görülebilecek bir yerinde etiket veya sembollerle Talimatta belirtilen bilgileri içerecek şekilde silinmez olarak aşağıdaki renklerle işaretlenmelidir.

a) Kategori 2 materyalleri için (gübre ve sindirim sistemi içeriği hariç) sarı renk,

b) Kategori 3 materyalleri için yeşil renk,

c) İthal ürünlerin sevkiyatında, ülkeye giriş anında sınır kontrol noktasından geçmesinden itibaren, ilgili materyal için yukarıda belirtilen renkler kullanılmalıdır.

2) Tanımlamak için kullanılacak işaretleyici madde, etiket veya renk sadece belirlenen kategori için kullanılmalıdır.

3) Taşıma ve depolama sırasında, paketler, konteynerler veya etiketler aşağıdaki şartlara uygun olmalıdır.

a) Hayvansal yan ürün ve türev ürünlerinin kategorisi açıkça belirtilmelidir.

b) Paket, konteyner veya araçlarda, aşağıda belirtilen uyarılar görünür ve okunabilir şekilde olmalıdır.

I) Doğal gübre ve sindirim kanalı içeriği hariç kategori 2 materyali ve bunlardan elde edilmiş olan hayvansal yan ürünlerde, "HAYVAN BESLEME AMAÇLI DEĞİLDİR",

II) Doğal gübre ve sindirim kanalı içeriği için, "GÜBRE",

III) Biyogaz ve kompost üretimi amacıyla kullanılacak kategori 3 materyali ve bunlardan üretilmiş türev ürünler için "İNSAN VE HAYVAN TÜKETİMİ AMAÇLI DEĞİLDİR" şeklinde uyarılar bulunması gerekmektedir.

5. Tesislerin Onaylanması

1) Bakanlık biyogaz ve kompost tesislerinin bu Talimata uygunluğunu kontrol ederek doğruladıktan sonra Yönetmeliğin 19 uncu maddesine göre bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen koşulları sağlayan tesisleri onaylar. Onay aşamasında Bakanlık tarafından hazırlanan kontrol tutanağı düzenlenir.

2) İşletmeci sorumluluğu altındaki tesiste, hayvansal yan ürünlerin biyogaz ve komposta dönüştürülmesine dair 7, 8, 9 ve 10 uncu maddelerde belirtilen koşulları sağlar.

3) Biyogaz ve kompost tesislerinin onay işlemleri için İl Müdürlüğü tarafından yapılan incelemeler ve rutin denetimlerde Ek-4'de bulunan İşletme Kontrol Tutanağı düzenlenir.

6. Tesislerin Onay Başvurusunda İstenecek Belgeler ve Onay Prosedürü

1. Tesislerin onay işlemleri için aşağıdaki belgeler istenir.

a) Ek-5'te bulunan başvuru dilekçesi ve beyanname,

- b) İşyeri açma ve çalışma ruhsatının veya deneme izin belgesinin sureti,
- c) Kapasite raporu veya ekspertiz raporu, resmi kurumlarda kurum beyanı,
- d) İşletmecinin güncel bilgilerini içeren Ticaret Sicil Gazetesi veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi (yapısı gereği sicil gazetesinde yayımlanamayacak kurum ve kuruluşlar hariç)
- e) İşletmeye onay verilmeden önce başlangıç analizlerine ait raporlar,
- f) Meslek odası bulunan meslek mensupları için ilgili odadan alınmış belge,
- g) İşletmenin teknik resim kurallarına göre çizilmiş; su giderleri, personel hareketleri, üretim akış şeması, makine yerleşim planı gibi bilgileri içeren en az A3 boyutunda yerleşim krokisi,
- ğ) İşletmede oluşan katı/sıvı/ gaz atıkların uzaklaştırma şekli ile sıklığı hakkında bilgi ile ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) raporu veya ÇED gereksiz yazısı,
- h) İşleme prosesi ve iş akış şeması,
- i) Tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları prensibine dayanarak hazırlanmış belge (HACCP-KKN),

2) Birinci fıkrada belirtilen belgelerin alınması diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mevzuata göre verilen izin veya ruhsatların alınması mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.

3) İşletmeciler yukarıda belirtilen belgeleri tamamlayıp gerekli beyanları eksiksiz ve açık olarak doldurduktan sonra belgeleri İl Müdürlüğüne teslim eder. İl Müdürlüğü, Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü belgeleri inceler eksik belgeleri işletmeye bildirir. Eksik belge yoksa tesisi bina, altyapı ve ekipman yönünden yerinde denetler. Denetimde ısıl işlem prosesinin uygunluğu ile dijital ortamda kayıt altına alınması için kurulan sistem de kontrol edilir. Denetimin uygun bulunması durumunda başvuru dosyasını Genel Müdürlüğe gönderir.

4) Genel Müdürlük tarafından teknik düzeyde incelenen ve uygun bulunan başvuru dosyasına istinaden tesisin bina, altyapı ve ekipman yönünden yerinde denetimi yapılır. Tesis bina, altyapı ve ekipman yönünden uygunsa tesise şartlı onay verilir. 3 ay içinde yapılan ikinci bir denetimle de tesisin Talimata uygun üretim yapıp yapmadığı yerinde kontrol edilerek işletmeye onay belgesi verilmesine karar verilir. Ancak işletmenin ilk denetimde sistemi çalıştırıp Talimata uygun üretim yapabileceğini ispatlaması durumunda ve Genel Müdürlükçe düzenlenen kontrol listesindeki tüm koşullar uygunsa Genel Müdürlük ikinci bir denetim yapılmadan işletmeye çalışma onay belgesi düzenlenmesine karar verebilir.

5) Çalışma onay belgesini Genel Müdürlük düzenler ve işletmeciye verilmek üzere İl Müdürlüğüne gönderir.

7. Biyogaz Tesisleri İçin Genel Şartlar

1) Hammadde olarak hayvansal yan ürün kullanan biyogaz tesislerinde, parça büyüklüğü en çok 12 mm olan hayvansal yan ürünler ve bunların türevlerinin işleme girmeden önce muamele edileceği aşağıdaki özellikleri bulunan bir pastörizasyon/hijyenizasyon ünitesi bulunmalıdır.

Ünite içerisinde;

- a) Bir saat boyunca 70 °C'lik ısının korunup korunmadığını sürekli izleyecek donanım (zamana karşı ısının ölçülebilmesi amacıyla bulunan donanım),
- b) Bu donanımın verilerini sürekli kaydedecek bir cihaz,
- c) Yetersiz ısıtmayı bildirecek ve önleyecek bir sistem bulunmalıdır.

Ünitede kullanılan kayıt sistemi dışarıdan müdahale edilemeyecek şekilde otomatik olarak çalışan ve üretim sırasında elde edilen verileri dijital olarak kaydeden bir cihaz veya araç içermelidir.

2) Birinci maddeye istisna olarak, sadece aşağıdaki şekilde hayvansal yan ürünleri

işleyen biyogaz tesisleri için, pastörizasyon/hijyenizasyon üniteleri zorunlu değildir.

a) Ek-1'de belirtilen 1. işleme metoduna uygun olarak işlenmiş olan kategori 2 materyalleri,

b) Ek-1'de belirtilen 6. işleme metodu dışındaki metotlara uygun olarak işlenmiş kategori 3 materyalleri; ya da hayvansal yan ürünlerin su hayvanlarından elde edilmeleri durumunda, tüm metotlara göre işlenmiş materyalleri,

c) Onaylanmış başka bir tesiste pastörizasyon/hijyenizasyon işlemlerinden geçmiş olan kategori 3 materyalleri,

ç) Gübre, sindirim kanalı içeriği, süt ve süt ürünleri, kolostrum, yumurta ve yumurta ürünleri bu talimatın 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen koşullara uygun olacak şekilde hammadde olarak biyogaz tesislerinde kullanılabilir,

d) İl Müdürlüğü tarafından onaylanması koşuluyla;

I) Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin ikinci paragrafının (ğ) bendinde tanımlandığı şekilde işlenmiş üretim veya paketleme hataları bulunan veya halk ve hayvan sağlığı için risk taşımayan diğer kusurları olan veya ticari sebeplerle insan tüketimine sunulması amaçlanmayan hayvansal ürünler veya hayvansal ürün içeren gıda maddeleri,

II) Üretim veya paketleme hataları bulunan veya halk ve hayvan sağlığı için risk taşımayan diğer kusurları olan veya ticari sebeplerle yem olarak kullanılması amaçlanmayan pet hayvanı yemi ile hayvansal yem veya hayvansal yan ürün veya türev ürünlerini içeren yem maddeleri,

III) Hayvansal yan ürünlerin Talimata uygun olarak biyogaza dönüştürülme işleminden sonra kompostlanmış, işlenmiş olan posa hammadde olarak biyogaz tesislerinde kullanılabilir.

3) Biyogaz tesislerinde, sadece tesisin bulunduğu çiftlikteki çiftlik hayvanlarından elde edilen gübre, süt veya kolostrum kullanılmıyorsa, biyogaz tesisi bu materyallerin elde edildiği hayvanların bulunduğu çiftlikten uzakta olmalıdır. Bu uzaklık, her işletmenin kendi yapısına uygun olacak şekilde biyogaz tesisinden insan ve hayvan sağlığına ilişkin tehlikelerin yayılmasını önleyecek tedbirler dikkate alınarak belirlenmelidir.

4) Tesiste kullanılan materyaller tesisin içinde bulunan çiftlik hayvanlarından elde edilip edilmediğine bakılmaksızın, biyogaz tesisi ile hayvanlar, hayvan yemleri ve altlıkları arasında fiziksel ayrımlar olmalı, gerekli görüldüğünde çitler kullanılmalıdır.

5) Biyogaz tesisleri, bünyelerinde ilgili mevzuata uygun bir laboratuvar bulundurmalı veya tesis dışındaki izinli bir laboratuvar belirleyerek bahsedilen analizleri bu laboratuvarla yaptırmalıdır.

8. Kompost Tesisleri İçin Genel Şartlar

1) Hammadde olarak hayvansal yan ürün kullanan kompost tesislerinde, hayvansal yan ve türev ürünler için dışarıdan herhangi bir müdahaleye imkan vermeyecek şekilde bir kapalı bölüm veya kapalı kompost reaktörü bulunmalı ve bu sistem aşağıdaki koşullarla donatılmış olmalıdır.

Ünite içerisinde;

a) Bir saat boyunca 70 °C'lik ısının korunup korunmadığını sürekli izleyecek donanım (zamana karşı ısının ölçülebilmesi amacıyla bulunan donanım),

b) Bu donanımların verilerini sürekli olarak kaydeden araç,

b) Bu donanımın verilerini sürekli kaydedecek bir cihaz,

c) Yetersiz ısıtmayı önleyecek bir sistem.

Ünitede kullanılan kayıt sistemi dışarıdan müdahale edilemeyecek şekilde otomatik olarak çalışan ve üretim sırasında elde edilen verileri dijital olarak kaydeden bir cihaz veya araç içermelidir.

2) Birinci fıkraya istisna olarak, aşağıdaki şartları sağlayan kompost tesislerine izin

verilebilir.

a) Tesisler, sistemdeki tüm materyalin bu Talimatın Biyogaz ve Kompost İçin Standart Dönüşüm Parametreleri bölümünde belirtilen ısı ve sıcaklık parametrelerini sağladığı, bu parametrelerin sürekli olarak kayıt altında tutulduğu şekilde çalıştırılıyorsa,

b) Standart işleme metotlarından 1.metoda uygun olarak işlenmiş olan kategori 2 materyallerini dönüştürüyorsa,

c) Talimattaki ilgili tüm diğer şartları sağlıyorsa.

3) Kompost tesislerinde, sadece tesisin bulunduğu çiftlikteki çiftlik hayvanlarından elde edilen gübre, süt veya kolostrum kullanılmıyorsa, kompost tesisi bu materyallerin elde edildiği hayvanların bulunduğu çiftlikten uzakta olmalıdır. Bu uzaklık, her işletmenin kendi yapısına uygun olacak şekilde kompost tesisinden insan ve hayvan sağlığına ilişkin tehlikelerin yayılmasını önleyecek tedbirler dikkate alınarak belirlenmelidir.

4) Tesiste kullanılan materyaller tesisin içinde bulunan çiftlik hayvanlarından elde edilip edilmediğine bakılmaksızın, kompost tesisi ile hayvanlar, hayvan yemleri ve altlıkları arasında fiziksel ayrımlar olmalı, gerekli görüldüğünde çitler kullanılmalıdır.

5) Kompost tesisleri, bünyelerinde ilgili mevzuata uygun bir laboratuvar buldurmalı veya tesis dışındaki izinli bir laboratuvar belirleyerek bahsedilen analizleri bu laboratuvarı yaptırmalıdır.

9. Biyogaz ve Kompost Tesislerine Dair Hijyen Koşulları

1) Hayvansal yan ürünler biyogaz ve kompost tesislerine ulaştıkları andan itibaren en kısa sürede işlenmeli veya işlenene kadar uygun şekilde depolanmalıdır.

2) İşlenmemiş materyalin taşınmasında kullanılan konteyner, kap ve araçlar bu işlem için ayrılan bir alanda temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Söz konusu alan, işlenmiş ürünlerin kontamine olmasını önleyecek şekilde tasarlanmış veya kurulmuş olmalıdır.

3) Kuş, kemirgen, böcek ya da diğer haşerelere karşı sistematik olarak önlemler alınmalıdır. Bu amaçla belgelendirilen bir haşere kontrol sistemi kullanılmalıdır.

4) Tesisin bütün alanları için temizlik sistemi oluşturulmalı ve belgelenmelidir. Uygun temizlik malzemeleri ve donanımlar kullanılmalıdır.

5) Hijyen kontrolünde çevre ile ekipmanlar da denetlenmelidir. Denetim programı ve sonuçları kayıt altına alınmalı ve belgelenmelidir.

6) Kurulum ve donanımlar iyi kullanılır durumda olmalı ve ölçüm aletleri düzenli aralıklarla kalibre edilmelidir.

7) İşleme artığı (posalar ve işlemde çıkan sıvı) ve kompost, biyogaz ve kompost tesislerinde yeniden bulaşmayı engelleyecek şekilde saklanmalı veya kullanılmalıdır.

10. Biyogaz ve Kompost İçin Standart Dönüşüm Parametreleri

1) Pastörizasyon veya hijyenizasyon ünitesi bulunan biyogaz tesislerinde hammadde olarak kullanılacak kategori 3 materyalleri aşağıda belirtilen asgari gerekliliklere tabidir.

a) Üniteye girmeden önceki parça büyüklüğü en çok 12 mm,

b) Ünitedeki bütün materyallerdeki sıcaklık en az 70 °C,

c) Ünitede aralıksız olarak tutulacakları asgari zaman 60 dakika,

ç) Biyogaz tesislerinde kullanılacak kategori 3 materyallerinden süt, süt bazlı ürünler, süt türevi ürünler, kolostrum ve kolostrum ürünleri pastörizasyon veya hijyenizasyon işleminden geçmeden doğrudan biyogaz tesislerinde hammadde olarak kullanılabilirler.

d) Biyogaz tesisinde kullanılacak kategori 2 materyallerinden gübre, sindirim kanalı içeriği, süt ve süt ürünleri, kolostrum, yumurta ve yumurta ürünleri için (b) ve (c) bentlerinde belirtilen asgari koşullar uygulanır.

2) Kompost tesislerinde hammadde olarak kullanılacak olan materyaller aşağıda belirtilen asgari gerekliliklere tabidir.

a) Tesislerinde, hayvansal yan ve türev ürünler için dışarıdan herhangi bir müdahaleye imkan vermeyecek şekilde bir kapalı bölüm veya kapalı kompost reaktörü bulunmalı,

b) Reaktördeki bütün materyallerdeki sıcaklık en az 70 °C olmalı,

c) Aralıksız olarak tutulacakları asgari zaman 60 dakika olmalı,

11. Posa ve Komposta Dair Standartlar

1) İşletmeciler işlemin izlenebilmesi için, biyogaz veya kompost tesisindeki işlem den hemen sonra (yetkili otoritenin belirlediği periyot veya süre içinde) temsili amaçla alınmış posa veya kompost numunelerinin aşağıdaki standartlara uygun olduğunu belgelemelidir.

1 gram numunede;

a) *Esherichia coli* için $n = 5, c = 1, m = 1000, M = 5000$ veya

Enterococcaceae için $n = 5, c = 1, m = 1000, M = 5000$,

b) Depolama sırasında veya depodan çekilme sırasında temsili amaçla alınmış olan posa veya kompost numuneleri aşağıdaki standartları karşılamalıdır:

25 gram numunede;

Salmonella için $n = 5, c = 0, m = 0, M = 0$

(a) ve (b) bendi aşağıdaki açıklamalara göre değerlendirilir;

n = test edilen örnek sayısı

m = bakterinin eşik değeri; tüm numunelerdeki bakteri sayısı m 'yi aşmadığında uygundur.

M = bakteri sayısı için maksimum sayı; bir veya birden fazla örnekteki bakteri sayısı M veya M 'den daha fazlaysa uygun değildir.

c = bakteri sayıları M ve m arasında bir değer taşıyan örnek sayısı; söz konusu örnekler diğer örneklerdeki bakteri sayısı m veya m 'den az ise, örnekler yine de kabul edilebilir sayılır.

2) Bu maddede belirtilen şartlara uymayan posa ve kompost, yeniden biyogaza veya komposta dönüştürülme işlemine tabi tutulmalıdır.

12. Tesislerde Tutulması Gereken Kayıtlar

Tesislerde bu Talimatın, Veteriner Sağlık Sertifikası ve Ticari Belgeler İle Ürünlerin Naklinde Tutulacak Kayıtlar bölümünde belirtilen kayıtların tutulması ve en az 2 yıl süreyle muhafaza edilmesi zorunlu olup ayrıca;

1) İl Müdürlüğü tarafından onaylanmış;

a) Denetim defteri,

b) Nakil araç, konteyner veya vagon kayıt defteri,

c) Bayii kayıt listesi,

2) Ürün geliş raporları (Veteriner Sağlık Sertifikası ve Ticari Belgeler),

3) Analiz Raporları ve üretim parametre (ısı, zaman, basınç) kayıtları (işlenmiş hayvansal protein olması durumunda)

4) Ürün sevk raporları işletme tarafından tutulmalıdır.

13. Veteriner Sağlık Sertifikası ve Ticari Belgeler (Nakil Beyannamesi) İle Ürünlerin Naklinde Tutulacak Kayıtlar

1) Gübre hariç olmak üzere hayvansal yan ürünlerin nakillerinde 17 Aralık 2011 tarih ve 28145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır. Ancak hayvansal yan ürünlerin nakil işlemleri ile ilgili olarak bu Talimat ekinde yer alan Veteriner Sağlık Sertifikası ve Ticari Belge (Nakil Beyannamesi) kullanılacaktır.

2) Biyogaz ve kompost tesisine sevk edilecek olan hayvansal yan ürün ve türev

ürünlerine ilişkin aşağıdaki kayıtlar tutulmalıdır.

a) Materyalin;

I) Hayvansal yan ürün ve bunlardan edilmiş türev ürünler için hayvanın türü, parçalanmamış gövde ve baş mevcutsa hayvan türünün yanı sıra kulak küpe numarası,

II) Materyalin miktarı.

b) Sevk eden kişiler tarafından tutulmuş kayıtlarda;

I) Materyalin sahadan alındığı tarih,

II) Taşıyıcı ve alıcının adı, adresi, onay ya da kayıt numaraları.

c) Taşıyıcılar tarafından tutulan kayıtlarda;

I) Materyalin alındığı tarih,

II) Materyalin alındığı yer,

III) Alıcının adı ve adresi, onay ya da kayıt numarası.

ç) Teslim alan kişilerce tutulan kayıtlarda;

I) Materyalin teslim alınma tarihi,

II) Materyalin kaynağı ve geldiği yer,

III) Taşıyıcının adı ve adresi.

3) Taşıma sırasında, hayvansal yan ürün ve türev ürünlere il içi nakillerde tesis sorumlusu tarafından düzenlenen Ek-3'deki ticari bir belge, iller arası nakillerde İl Müdürlüğü veya İl Müdürlüğünce yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından verilen Ek-2'deki veteriner sağlık sertifikası düzenlenerek, Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre başlangıç noktasından itibaren üretim zinciri süresince eşlik etmelidir.

4) Ticari belge aslı ve iki suret olmak üzere en az üç nüsha olmalıdır. Belgenin aslı sevkiyata varış noktasına kadar eşlik etmeli, söz konusu belgenin aslı alıcı tarafından, kopyaların biri üretici, diğeri taşıyıcı tarafından en az iki yıl süreyle saklanmalıdır.

5) Veteriner sağlık sertifikası iki nüsha olarak İl Müdürlüğü tarafından düzenlenir. Bir nüsha düzenleyen birimde, bir nüsha ürünle birlikte bulundurulur.

6) Kayıtlar ve ilgili ticari belge, İl Müdürlüğüne sunulmak amacıyla en az iki yıl saklanmalıdır.

7) Yurtiçi ticari belgenin aslı, sevkiyattan sorumlu kişi tarafından doldurulmalı ve imzalanmalıdır.

8) Ticari belgede;

a) Hayvansal yan ürün ve türev ürünlerin taşınması için gerekli olan beyanlar sırasıyla yazılmalıdır.

b) Ticari belgelerin aslı, iki yüzü de kullanılan tek bir kâğıttan oluşur ya da daha fazla kâğıt gerekiyorsa, ihtiyaç duyulan tüm kâğıtlar bölünmez bir bütünün parçaları olacak şekilde düzenlenmelidir.

c) Sevkiyattaki parçaların tanımlanması için gereken ek sayfalar ticari belgeye iliştilir, bu sayfalarında asıl belgenin bir parçasını oluşturduğu, sevkiyattan sorumlu kişinin her sayfaya atacağı bir imzayla doğrulanır.

ç) (c) bendinde belirtilen ek sayfalar da dâhil, ticari belgenin uzunluğu bir sayfayı geçiyorsa, her sayfa numaralandırılmalıdır. Sayfa numarası (sayfa numarası/toplam sayfa sayısı şeklinde) sayfanın altında olmalıdır. Her sayfa, belgenin üst tarafında belge numarası olarak belirlenmiş olan numarayı da taşımaktadır.

d) Ticari belge sevkiyattan sorumlu kişi tarafından doldurulmalı ve imzalanmalıdır.

e) Ticari belgedeki materyalin,

I) Tesisten çıktığı tarih,

II) Materyalin açıklaması (kategorisi, hayvanın türü veya bunlardan üretilmiş ürünlerin tanımı, mümkünse hayvanın kulak küpe numarası),

III) Hacim, ağırlık veya paket sayısı cinsinden miktarı,

IV) İlk menşei ve sevk edildiği yer,

V) Taşıyanların adı ve adresi,
VI) Teslim alanın adı ve adresi,
VII) Yönetmelik, Gıda Hijyeni Yönetmeliği, Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik ya da Yem Hijyeni Yönetmeliğine uygun olarak menşei tesise verilmiş kayıt numarası veya onay numarası ile işleme metotları ve niteliği yazılmalıdır.

f) Sorumlu kişinin imzasının rengi baskı renginden farklı olmalıdır.

g) Belge numarası aynı sevkiyat için yalnızca bir kere kullanılabilir.

ğ) Mezbaa ve kesimhaneler için ticari belge (nakil beyannamesi) sorumlu veteriner hekim tarafından onaylanacaktır.

9) Biyogaz ve kompost tesislerinde kullanılacak olan gübre için Hayvansal Yan Ürün ve Bunların Türev Ürünlerinden Üretilen Organik Gübre ve Toprak Zenginleştiricilerle İlgili Uygulama Talimatındaki taşıma kuralları geçerlidir. Söz konusu Talimat ekinde bulunan sevk belgesi nakil beyannamesi yerine geçer.

14. Biyogaz Tesislerinde Atık Suyun İşlenmesi

1) Biyogaz tesislerinde atık suyun işlenmesi için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın çevre ile ilgili mevzuat hükümlerini karşılayan bir sistem bulunmalıdır.

2) Tesislerden kaynaklanan atık su, bu Talimattan kaynaklanan hiçbir kısıtlama olmaksızın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ilgili mevzuatına göre işlem görmelidir. Ancak İl Müdürlüğü atık sudaki patojenlerden doğacak riskleri azaltmak için ilave işlemlerin uygulanmasını zorunlu kılabilir.

3) Atık suya dair işlemlerde öncelikle hayvansal maddenin süzülüp toplanmasına ilişkin bir işlem uygulanmalıdır.

4) İşlem öncesi süreçte kullanılan ekipman, boşaltma sifonları, filtre gözenekleri bulunan delikli yüzeyler, gözenek boyutları 6 milimetreyi geçmeyecek ağlardan ya da atık su filtrelenirken, filtrelenen katı partiküllerin boyutlarının 6 mm parça büyüklüğünü geçmeyecek denk sistemlerden oluşmalıdır.

5) Atık suya, toplamının haricinde katı hayvansal maddelerin geçişini kolaylaştıran ezme, sıkıştırma, kırma ve benzeri hiçbir baskı uygulaması veya işlemi yapılmamalıdır.

6) Tesiste atık olarak birikmiş olan tüm hayvansal materyaller, hayvansal yan ürün olarak değerlendirilerek uygun şekilde toplanmalı ve imha edilmelidir.

7) Kan ve süt de dahil hayvansal yan ürün ve türev ürünlerin atık suya verilmesi yasaktır.

15. Biyogaz Tesislerinde Elde Edilen Posanın Kullanımı ve İmhası

1) Biyogaz tesislerinden elde edilen posalar işlenmiş organik gübre ve toprak zenginleştirici olarak kullanılabilir. Bu durumda Hayvansal Yan Ürün ve Bunların Türevlerinden Üretilen Organik Gübre ve Toprak Zenginleştiricilerle İlgili Uygulama Talimatı uygulanır.

2) Hayvansal yan ürünlerin işlenmesi sonucu oluşan tortu, filtre içeriği, kül ve biyogaz artığı gibi herhangi bir atık, Yönetmeliğe ve bu Talimata uygun şekilde imha edilir.

16. Resmi Kontroller

1) Resmi kontroller İl Müdürlüğü tarafından, Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülür.

2) Resmi kontroller, kayıtların tutulmasının ve diğer belgelerin kontrol edilmesini de içerir.

3) Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, biyogaz ile kompost tesislerinin listesini internet sitesinde yayınlar ve bağlantı adresini ulusal ve gerektiğinde uluslararası kuruluşlara bildirilir.

17. İdari Yaptırımlar ve Yaptırımların Uygulanması

İdari yaptırımlar Yönetmeliğin 45 inci maddesine, yaptırımların uygulanması da Yönetmeliğin 46 ncı maddesine göre uygulanır.

18. Geçiş Hükümleri

Yönetmelik ve Talimat hükümleri kapsamına giren konularda faaliyet gösteren ve Yönetmeliğin yayım tarihinden önce çeşitli mevzuat hükümlerine göre faaliyetine izin verilmiş olan, tesisler 13/12/2014 tarihine kadar, Yönetmeliğin yayım tarihinden itibaren yeni kurulan işletmeler ise Yönetmeliğin yayım tarihinden itibaren bu Talimat hükümlerine uymak zorundadır. Uymayanlar hakkında Yönetmeliğin 45 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Standart İşleme Yöntemleri**Birinci metot (basınçlı sterilizasyon):**

1) Küçültme: İşlenecek hayvansal yan ürünlerde, partikül büyüklüğü 50 mm'yi aşıyorsa, hayvansal yan ürünler uygun ekipman kullanılarak 50 mm büyüklüğü aşmayacak şekilde küçültülmelidir. Küçültücünün etkinliği günlük kontrol edilmeli ve durumu kayıt altında tutulmalıdır. Kontrollerde 50 mm'den büyük partiküllerin tespiti durumunda, işlemler durdurulmalı ve küçültücü, tamir edildikten sonra işlemler devam etmelidir.

2) Zaman, ısı ve basınç: Hayvansal yan ürünler, partikül büyüklüğü en çok 50 mm, en az 3 bar basınç ve aralıksız olarak en az 20 dakika boyunca iç ısı 133 °C'nin altına düşmemek şartıyla ısıtılmalıdır. Basınç, sterilizasyon odası/pişirme kabındaki havanın tahliye edilmesi ve havanın buharla (doymuş buhar) yer değiştirmesi yoluyla oluşturulmalıdır. Isıl işlem tek bir işlem olarak ya da işlem öncesi ve sonrası sterilizasyon amacıyla uygulanabilir.

3) İşlem, dizi (batch) veya devamlı (continuous) sistemlerde gerçekleştirilebilir.

İkinci metot:

1) Küçültme: İşlenecek hayvansal yan ürünlerde, partikül büyüklüğü 150 mm'yi aşıyorsa, hayvansal yan ürünler uygun ekipman kullanılarak 150 mm'yi aşmayacak şekilde küçültülmelidir. Küçültücünün etkinliği günlük kontrol edilmeli ve durumu kayıt altında tutulmalıdır. Kontrollerde 150 mm'den büyük partiküllerin tespiti durumunda, işlemler durdurulmalı ve küçültücü, tamir edildikten sonra işlemler devam etmelidir.

2) Zaman, ısı ve basınç: Küçültme işleminden sonra, hayvansal yan ürünler en az 125 dakika boyunca, en az 100 °C'yi aşan iç sıcaklıkta, en az 120 dakika boyunca 110 °C'yi aşan iç sıcaklıkta ve en az 50 dakika boyunca 120 °C'yi aşan iç sıcaklıklarda ısıtılmalıdır. Pişirme sıcaklığı iki sıcaklık arasında ise (115°C ise) alt sıcaklık derecesinin pişirme süresi esas alınır (110 °C).

3) İşlem, sadece yığın (batch) sistemlerde gerçekleştirilebilir.

Üçüncü metot:

1) Küçültme: İşlenecek hayvansal yan ürünlerde, partikül büyüklüğü 30 mm'yi aşıyorsa, hayvansal yan ürünler uygun ekipman kullanılarak 30 mm'yi aşmayacak şekilde küçültülmelidir. Küçültücünün etkinliği günlük kontrol edilmeli ve durumu kayıt altında tutulmalıdır. Kontrollerde 30 mm'den büyük partiküllerin tespiti durumunda, işlemler durdurulmalı ve küçültücü, tamir edildikten sonra işlemler devam etmelidir.

2) Zaman, ısı ve basınç: Küçültme işleminden sonra, hayvansal yan ürünler en az 95 dakika boyunca 100 °C'yi aşan iç sıcaklıkta, en az 55 dakika boyunca 110 °C'yi aşan iç sıcaklıkta ve en az 13 dakika boyunca 120 °C'yi aşan iç sıcaklıklarda ısıtılmalıdır. Pişirme sıcaklığı iki sıcaklık arasında ise (115°C ise) alt sıcaklık derecesinin pişirme süresi esas alınır (110 °C).

3) İşlem, yığın (batch) veya devamlı (continuous) sistemlerde gerçekleştirilebilir.

Dördüncü metot:

1) Küçültme: İşlenecek hayvansal yan ürünlerde, partikül büyüklüğü 30 mm'yi aşıyorsa, hayvansal yan ürünler uygun ekipman kullanılarak 30 mm'yi aşmayacak şekilde küçültülmelidir. Küçültücünün etkinliği günlük kontrol edilmeli ve durumu kayıt altında tutulmalıdır. Kontrollerde 30 mm'den büyük partiküllerin tespiti durumunda, işlemler durdurulmalı ve küçültücü, tamir edildikten sonra işlemler devam etmelidir.

2) Zaman, ısı ve basınç: Küçültme işleminden sonra, hayvansal yan ürünler eklenen yağla bir kanala yerleştirilmeli ve en az 16 dakika boyunca 100 °C'yi aşan iç sıcaklıkta, en az 13 dakika boyunca 110°C'yi aşan iç sıcaklıkta, en az 8 dakika boyunca 120 °C'yi aşan iç sıcaklıkta ve en az 3 dakika boyunca 130 °C'yi aşan sıcaklıklarda ısıtılmalıdır. Pişirme sıcaklığı iki sıcaklık arasında ise (115 °C ise) alt sıcaklık derecesinin pişirme süresi esas alınır (110 °C).

3) İşlem, yığın (batch) veya devamlı (continuous) sistemlerde gerçekleştirilebilir.

Beşinci metot:

1) Küçültme: İşlenecek hayvansal yan ürünlerde, partikül büyüklüğü 20 mm'yi aşıyorsa, hayvansal yan ürünler uygun ekipman kullanılarak 20 mm'yi aşmayacak şekilde küçültülmelidir. Küçültücünün etkinliği günlük kontrol edilmeli ve durumu kayıt altında tutulmalıdır. Kontrollerde 20 mm'den büyük partiküllerin tespiti durumunda, işlemler durdurulmalı ve küçültücü, tamir edildikten sonra işlemler devam etmelidir.

2) Zaman, ısı ve basınç: Küçültme işleminden sonra, hayvansal yan ürünler koyulaşana kadar ısıtılmalı ve sıkıştırılmalıdır; böylece su ve yağ, proteinsiz maddeden ayrılır. Proteinsiz madde, söz konusu işlemi takiben en az 80 dakika boyunca, 120 °C'yi aşan iç sıcaklıkta ve en az 60 dakika boyunca 100 °C'yi aşan iç sıcaklıklarda ısıtılmalıdır. Pişirme sıcaklığı iki sıcaklık arasında ise (115 °C ise) alt sıcaklık derecesinin pişirme süresi esas alınır (100 °C).

3) İşlem, yığın (batch) veya devamlı (continuous) sistemlerde gerçekleştirilebilir.

Altıncı metot (kaynağı su hayvanları ya da su omurgasızları olan kategori 3 hayvansal yan ürünleri için):

1) Küçültme: Hayvansal yan ürünlerdeki partikül büyüklüğü, aşağıdakileri aşmayacak şekilde küçültülür.

a) 50 mm büyüklükte en az 60 dakika boyunca 90 °C'yi aşan iç sıcaklıkta,

b) 30 mm büyüklükte en az 60 dakika boyunca 70 °C'yi aşan iç sıcaklıkta.

-Küçültmeden sonra formik asitle karıştırılarak pH değerlerinin 4,0 veya 4'ün altında kalması sağlanır.

-Karışım en az 24 saat bekleme süresinden sonra bir sonraki işleme tabi tutulur.

2) Zaman, ısı ve basınç: Küçültme işleminden sonra, karışım aşağıdaki derecelerde ısıtılmalıdır.

a) en az 60 dakika boyunca 90 °C'yi aşan iç sıcaklıkta ya da

b) en az 60 dakika boyunca 70 °C'yi aşan iç sıcaklıkta.

Devamlı (continuous) sistemi kullanıldığında, ürünün ilerlemesi, yer değiştirmesini önleyecek şekilde mekanik olarak kontrol edilmelidir. Böylece, ısıl işlem uygulamasının sonunda, ürün zaman ve ısı açısından yeterli döngüden geçmiş olacaktır.

3) İşlem, yığın (batch) veya devamlı (continuous) sistemlerde gerçekleştirilebilir.

Yedinci metot:

1) İlk altı metodun uygulanması için gerekli koşulların sağlanamaması durumunda ya da işletmeci tarafından ilk altı metot uygulanamayacağı bir gerekçe söz konusu ise herhangi bir işleme yöntemi işletmeci tarafından Genel Müdürlüğe tanıtılarak aşağıdaki koşulları sağladığı ve Genel Müdürlükçe uygun bulunduğu takdirde onaylanabilir.

a) Ürünün kökeni göz önünde bulundurularak ilgili başlangıç materyalindeki tehlikeler ile ülkedeki veya bölgedeki hayvan sağlığı durumu dikkate alınarak kullanılacak yöntemle ilgili potansiyel risk belirlenmeli,

b) Söz konusu tehlikelerin insan ve hayvan sağlığına karşı belirgin riskler oluşturmayacağı seviyeye düşürülmesi bakımından, işleme yönteminin kapasitesi hesaplanmalı,

c) Elde edilen üründen 30 üretim günü boyunca alınan numunelerin aşağıdaki mikrobiyolojik standartlara uygun olmalıdır.

I) İşlemden hemen sonra, materyalden alınan numunelerde;

Ürünlerin 1 gramı, *Clostridium perfringens* içermez.

II) Depolama sırasında veya depolamadan hemen sonra, maddeden alınan numunelerde;

Salmonella 25 gramda bulunmaz: $n=5$, $c=0$, $m=0$, $M=0$

Enterobacteriaceae 1 gramında: $n=5$, $c=2$; $m=10$, $M=300$

n = test edilen numune sayısı

m = bakterinin eşik değeri; tüm numunelerdeki bakteri sayısı m 'yi aşmadığında tatmin edicidir;

M = bakteri sayısı için maksimum sayı; bir veya birden fazla numunedeki bakteri sayısı M veya M 'den daha fazlaysa, uygun değildir.

c = bakteri sayıları M ve m arasında bir değer taşıyan numune sayısı; söz konusu numuneler diğer numunelerdeki bakteri sayısı m veya m 'den az ise, numuneler uygun sayılır.

2) Her tesisinin mikrobiyolojik standartları karşıladığını gösteren kritik kontrol noktalarının detayları işletmeci ve Genel Müdürlük tarafından söz konusu işleme tesisinin nasıl çalıştığının izlemesi için kaydedilmeli ve korunmalıdır. Kaydedilecek ve korunacak olan bilgi, partikül büyüklüğünü, ısıyı, zamanı, mutlak basıncı, ham madde besleme sıklığını ve yağın geri dönüşüm oranını içermelidir.

3) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilmiş olan herhangi bir durumda değişiklik yapılması halinde, Genel Müdürlük birinci fıkrada belirtilmiş olan işleme yöntemlerine ilişkin başvuruları geçici veya kalıcı olarak askıya alabilir.

4) Genel Müdürlük yedinci metodu onaylamak için ilk altı metodun uygulanmama nedenini göz önünde bulundurarak, bu maddede belirtilen koşullar ile ulusal ve uluslararası diğer standartları göz önüne alarak gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşların veya oluşturulacak komisyonun görüşü alınarak başvuru metodu değerlendirir. Metot Genel Müdürlükçe uygun bulunduğu takdirde onaylanabilir.

HAYVANSAL YAN VE TÜREV ÜRÜNLERİ YURT İÇİ VETERİNER SAĞLIK SERTİFİKASI		Tarih: .../.../20.. No:.....		
Bölüm I: Sevk Edilen Ürün Bilgisi	I.1 Gönderenin Adı/ Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta :	I.2-a	I.2-b	
		I.3 Geldiği İl Müdürlüğü		
		I.4 Gideceği İl Müdürlüğü		
	I.5 Alıcının Adı/ Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta :	I.6 Geldiği Ülke ve ISO kodu		
		I.7 Geldiği İl ve Kodu		
		I.8 Gideceği Ülke ve ISO Kodu		
		I.9 Gideceği İl ve Kodu		
	I.10 Ürünün Geldiği Kuruluş: Adı/Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta	Kayıt/Onay No	I.11 Ürünün Gittiği Kuruluş: Adı/Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta	Kayıt/Onay No
	I.12 Yükleme Yeri	I.13 Gönderme tarihi		
	I.14 Nakliye Aracı/Araçları: Karayolu ☐ Gemi ☐ Demiryolu ☐ Uçak ☐ Diğer ☐ Aracın Tanımı: ☐	I.15 Taşıyıcının Adı/Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta		
I.16 Nakledilen Ürünün Nevi : Miktarı : Ambalajı : Taşıma kaplarının mührünün no'su :	Ürünün Isısı Çevre ısısında ☐ Soğutulmuş ☐ Dondurulmuş ☐			
I.17 Ürünün Kullanım Amacı Hayvan beslenmesi için ☐ Teknik kullanım ☐ İmha için ☐				
I.18 Transit Geçişlerde a) Çıktığı ülke ve ISO kodu b) Gittiği ülke ve ISO kodu				
I.19 Ürünün Cinsi (Bilimsel adı): Doğal yapısı : Kategorisi :	I.20 Ürünün İşleneceği İşletmenin Ruhsat numarası : İşleme tipi : Üretim planı : Kapasitesi :			

	II-Sağlık Bilgisi	II. a-Sertifika Referans No:	
Bölüm-II :Sertifikasyon	<p>a) Bölüm I'deki bilgilerin doğruluğunu, 1) Eğer hayvansal yan ürünler biyogaz ve kompost oluşumu için başka bir tesisten işletmeye veteriner sağlık sertifikası ile gelmiş ise bölüm-I'deki 1.2-a ve 1.2-b de yazılı olan tarih ve numaralı sertifika ile bu ürünlerin işletmemize geldiğini, b) Hayvansal yan ve türev ürünlerinin, kategorilerin karışması ve patojenik ajanlarla bulaşmasını önleyici tüm tedbirlerin alındığını, c) Bölüm-I'deki; I.7 ve I.9'deki (uygunsa), I.10, I.11 ve I.15, I.20'deki onay/kayıt numaralarını, I.12'deki yükleme yerini, I.17 deki hayvanları besleme dışındaki teknik kullanımları, d) I.19 hayvan türlerinin yazıldığını (kategori 3 ve bunların türev ürünlerinden yem materyali kullanımı için gönderilenler) e) I.19 daki ürünün mahiyetini (arıcılık yan ürünleri, kan, kan ürünleri, kan unu, türev ürünleri, sindirim artıkları, çeşitli vücut artıkları, köpek çiğneme ürünleri, balık unu, iç organ tatlandırıcıları, jelatin, donyağı artığı, post ve deriler, hidrolize proteinler, organik gübreler, pet hayvanı yemi, işlenmiş hayvan proteini, işlenmiş pet hayvanı yemi, çığ pet hayvanı yemi, parçalanmış yağlar, kompost, işlenmiş gübre, balık yağı, süt ürünleri, süt ürünleri atık ve tortu santrifüjleri, dikalsiyumfosfat, trikalsiyumfosfat, kollogen, yumurta ürünleri, tek tırnaklı serumu, av ürünü, yün, kıl, domuz kılı, kuş tüyü, işlemek için hayvansal yan ürün). f) I.19 daki ürünün kategorisi (kategori 1, 2 veya 3. kategori 3'ün durumu hangi çeşide girdiğini) g) Birden fazla kategori ürünü taşınırken, (mümkünse)her kategorinin taşındığı kapların numarası ve kategorisi açıkça belirtildiğini, h) İşleme tipi; Post ve deriler, hayvansal orijinli gıdalar için gerekli genel hijyen kurallarına aykırı olmamak şartıyla, tahnitleme, tabaklama, kireçleme ve deriyi salamura yapmadan önce; 1) Kurutulmuş, 2) Sevkten en az 14 gün önceden kuru veya ıslak olarak tuzlanmış veya 3) %2 sodyum karbonatlı deniz tuzu salamurası içinde 7 gün bekletilmiş olduğunu, i) Yemde kullanılmak üzere gönderilen kategori 3 materyali ve türev ürünleri, eğer belirtilmişse doğal ve işleme metodunu, i) Yığın veya kulak numarasının yazıldığını (mümkünse), Beyan eder ve onaylarım.</p>		
	<p>Resmi Veteriner Hekimin Adı Soyadı: Ürünün Yüklendiği yer: Tarih: Kaşe/ imza:</p>		

HAYVANSAL YAN VE TÜREV ÜRÜNLERİ İÇİN YURTIÇI TİCARİ BELGE (Nakil Beyannamesi)		
Tarih: .../.../20.. No:		
Bölüm I : Sevk Edilen Ürün Bilgisi	I.1 Gönderenin Adı/ Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta :	I.2-a I.2-b
		I.3 Geldiği İl Müdürlüğü
		I.4 Gideceği İl Müdürlüğü
	I.5 Alıcının Adı/ Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta :	I.6 Geldiği Ülke ve ISO kodu I.7 Geldiği İl ve Kodu I.8 Gideceği Ülke ve ISO Kodu I.9 Gideceği İl ve Kodu
	I.10 Ürünün Geldiği Kuruluş: Adı/Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta	I.11 Ürünün Gittiği Kuruluş: Adı/Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta
	Kayıt/Onay No	Kayıt/Onay No
	I.12 Yükleme Yeri	I.13 Gönderme tarihi
	I.14 Nakliye Aracı/Araçları: Karayolu ☐ Gemi ☐ Demiryolu ☐ Uçak ☐ Diğer ☐ Aracın Tanımı:	I.15 Taşıyıcının Adı/Unvanı : Adresi : Posta Kodu : Tel/Faks/e-posta
	Kayıt/Onay No	Kayıt/Onay No
	I.16 Nakledilen Ürünün Nevi : Miktarı : Ambalajı : Taşıma kaplarının mührünün no'su :	Ürünün Isısı Çevre ısısında ☐ Soğutulmuş ☐ Dondurulmuş ☐
I.17 Ürünün Kullanım Amacı Hayvan beslenmesi için ☐ Teknik kullanım ☐ İmha için ☐		
I.18 Transit Geçişlerde a) Çıktığı ülke ve ISO kodu b) Gittiği ülke ve ISO kodu		
I.19 Ürünün Cinsi (Bilimsel adı): Doğal yapısı : Kategorisi :	I.20 Ürünün İşleneceği İşletmenin Ruhsat numarası : İşleme tipi : Üretim planı : Kapasitesi :	

	II-Sağlık Bilgisi	II.a-Sertifika Referans No:	
Bölüm-II :Sertifikasyon	<p>Ürünü gönderenin beyanı :</p> <p>a) Bölüm I'deki bilgilerin doğruluğunu,</p> <p>b) Bölüm-I'deki 1.2-a ve 1.2-b de yazılı olan tarih ve numaralı veteriner sağlık sertifikası ile bu ürünlerin işletmemize geldiğini (Ürün işletmeye veteriner sağlık sertifikası ile gelmişse),</p> <p>c) Hayvansal yan ve türev ürünlerinin, kategorilerin karışması ve patojenik ajanlarla bulaşmasını önleyici tüm tedbirlerin alındığını,</p> <p>ç) Bölüm-I'deki; I.7 ve I.9'deki (uygunsa), I.10, I.11 ve I.15'deki onay/kayıt numaralarının, I.12'deki, I.17 deki hayvanları besleme dışındaki teknik kullanımlar,</p> <p>d) I.19 daki hayvan türlerinin yazıldığını (kategori 3 ve bunların türev ürünlerinden yem materyali kullanımı için gönderilenler)</p> <p>e) I.19 daki ürünün mahiyetini (arıcılık yan ürünleri, kan, kan ürünleri, kan unu, türev ürünleri, sindirim artıkları, çeşitli vücut artıkları, köpek çiğneme ürünleri, balık unu, iç organ tatlandırıcıları, jelatin, donyağı artığı, post ve deriler, hidrolize proteinler, organik gübreler, pet gıdası, işlenmiş hayvan proteini, işlenmiş pet gıdası, çiğ pet gıdası, parçalanmış yağlar, kompost, işlenmiş gübre, balık yağı, süt ürünleri, süt ürünleri atık ve tortu santrifüjleri, dikalsiyumfosfat, trikalsiyumfosfat, kollogen, yumurta ürünleri, tek tırnaklı serumu, av ürünü, yün, kıl, domuz kılı, kuş tüyü, işlemek için hayvansal yan ürün)</p> <p>f) I.19 daki ürünün kategorisini (kategori 1, 2 veya 3. kategori 3 ün durumu hangi çeşide girdiğini)</p> <p>g) Birden fazla kategori ürünü taşınırken, (mümkünse)her kategorinin taşındığı kapların numarası ve kategorisi açıkça belirtildiğini,</p> <p>h) I-20 İşleme tipi; Post ve deriler, hayvansal orijinli gıdalar için gerekli genel hijyen kurallarına aykırı olmamak şartıyla, tahnitleme, tabaklama, kireçleme ve deriyi salamura yapmadan önce;</p> <p>1) kurutulmuş,</p> <p>2) sevkten en az 14 gün önceden kuru veya ıslak olarak tuzlanmış veya</p> <p>3) % 2 sodyum karbonatlı deniz tuzu salamurası içinde 7 gün bekletilmiş olduğunu,</p> <p>ı) Yemde kullanılmak üzere gönderilen kategori 3 materyali ve türev ürünlerinde, eğer belirtilmişse doğal ve işleme metodunu,</p> <p>i) Yığın veya kulak numarasının yazıldığını (mümkünse), Beyan eder ve onaylarım.</p> <p>Not: Mezbahe ve kesimhaneler için ticari belgeyi sorumlu veteriner hekim onaylar.</p>		
	<p>Gönderen/ Sorumlu Kişinin Adı Soyadı:</p> <p>Ürünün Yüklendiği yer:</p> <p>Tarih:</p> <p>Kaşe/ imza:</p>		

HAYVANSAL YAN ÜRÜN İŞLEYEN İŞLETME KONTROL TUTANAĞI
(İl Müdürlüğü tarafından doldurulacaktır)

Biyogaz ve kompost tesisleri için genel şartlar, hijyen şartları ve onay koşullarına dair aşağıdaki kontrol listesi doldurulur.

S. No	KONTROL NOKTASI	NETİCE		TESPİT EDİLEN OLUMSUZLUKLAR
		YETERLİ	YETERSİZ	

İŞLETME

GENEL ŞARTLAR

1	İşletmenin yeri			
2	İşletmenin izolesi			
3	Taşıma araçları			
4	Hammadde depolama alanı			
5	Hammadde giriş noktası			
6	İş akış şemasında belirtilen basamaklara ve süreye uygun hareket ediliyor mu?			
7	Çalışanların genel hijyeni			
8	Çapraz bulaşma önlemi			
9	Mamul ürün depolama yeri			

Biyogaz İşletmeleri İçin:

Standart Dönüşüm Parametreleri (Kullanılan materyal dikkate alınacaktır)

1	Biyogaz tesisinde, parça büyüklüğü en çok 12 mm olan hayvansal yan ürünler ve bunların türevlerinin işleme girmeden önce muamele edileceği bir pastörizasyon/hijyenizasyon ünitesi var mı?			
2	Bir saat boyunca 70 °C'lik ısının korunup korunmadığını izleyecek donanım ve bu donanımın verilerini sürekli kaydedecek bir cihaz var mı?			
3	Yetersiz ısıtmayı önleyecek bir sistem bulunuyor mu?			

Kompost Tesisleri İçin:

1	Kompost tesislerinde, hayvansal yan ve türev ürünler için by-pass edilemeyen bir kapalı bölüm veya kapalı kompost reaktörü var mı?			
2	Bir saat boyunca 70 °C'lik ısının korunup korunmadığını izleyecek donanım ve bu donanımın verilerini sürekli kaydedecek bir cihaz var mı?			
3	Yetersiz ısıtmayı önleyecek bir sistem bulunuyor mu?			
4	Kompost tesisi çiftlikteki hayvanların tutulduğu alanlarda ya da bu alanlara yakın yerlerde kurulmuşsa ve kompost tesisleri sadece bu hayvanlardan elde edilen doğal gübre, süt ve kolostrumla çalışmıyorsa söz konusu tesislerle hayvanların tutulduğu yerler arasında mesafe olmalı işletmede böyle bir mesafe bulunuyor mu?			

..... isimli işletmede yapılan kontrol ve denetim sonucu tespit edilen eksiklikler yukarıda belirtilmiş olup, eksikliklerin giderilmesi için süre verilmiştir. İş bu tutanak mahallinde tutularak imza altına alınmıştır./..../20...

İşletme Sorumlusu

Veteriner Hekim

Veteriner Hekim

.....GIDA TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜNE

Aşağıda beyan ettiğim bilgiler, Ek'te sunduğum belgeler, yapı planı ve işletmenin harita/kroki bilgileri kapsamında gerekli kontroller yapılarak uygun görüldüğü takdirde işletmeye İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği kapsamında Çalışma Onay Belgesi verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

.../.../...

Yetkilinin
Adı Soyadı
İmzası

..... İŞLETMESİ ONAY BAŞVURUSU

Tesis/İşletme Sahibinin

Adı, Soyadı/Ticari Unvanı :
Adresi :
Telefon/Faks numarası :
E-mail adresi :

Tesisin kurulduğu

İl :
İlçe :
Kasaba/Köy :
Adresi :

İşletme/Tesisin

Faaliyet Konusu :
Kullanılan ürün :
Ürünün Kategorisi :